

Dawid GRALIK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ORCID: 0000-0003-2093-4938

Wiktor WERNER

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ORCID: 0000-0002-3004-6021

Mateusz LOREK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Rafał MARZEC

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Nikodem OKUPNICZAK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wiktor WOJCIECHOWSKI

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Zapomniane rocznice? Upamiętnianie wydarzeń sprzed 1918 r. w polskiej polityce historycznej w latach 2015–2025¹

Streszczenie: Artykuł jest poświęcony miejscu wydarzeń sprzed 1918 r. w polskiej polityce historycznej w latach 2015–2025. W ramach przeprowadzonych badań zanalizowano działania podejmowane przez państwo polskie oraz parlamentarne partie polityczne w zakresie upamiętnienia wydarzeń z dawnej historii Polski, umiejscawiając je w szerszym kontekście polityk historycznych prowadzonych w omawianym okresie. Ważnym elementem jest analiza bazy danych obejmująca wpisy o tematyce historycznej publikowane na profilach partii na portalu Facebook w latach 2019–2023. Przeprowadzone badania wykazały niskie znaczenie wydarzeń sprzed 1918 r. zarówno w sferze instytucjonalnej, prawnej jak i w zakresie narracji kreowanych za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Słowa kluczowe: historia, rocznice historyczne, polityka historyczna, Polska, Facebook

Wstęp

Polska, podobnie jak większość państw Europy Środkowo-Wschodniej, prowadzi swoją politykę historyczną, która prezentuje szereg postaci oraz wydarzeń ze swojej historii, choć pytania budzi wykorzystywanie przez kreatorów polityki historycznej elementów z poszczególnych epok historycznych.

W niniejszym artykule zostanie podjęta problematyka miejsca wydarzeń sprzed 1918 r., a więc mających miejsce wcześniej niż odzyskanie przez Polskę niepodległości, w polskiej polityce historycznej prowadzonej w latach 2015–2025, a więc w trakcie

¹ Artykuł prezentuje wyniki projektu *Narracje historyczne polskich partii politycznych w mediach społecznościowych w latach 2019–2023* finansowanym w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, konkurs nr 154 (ADVANCEDBestStudentGRANT, IV edycja).

dwóch kadencji rządów tzw. Zjednoczonej Prawicy (Prawo i Sprawiedliwość, Solidarna/Suwerenna Polska, Porozumienie, a po jego wyjściu z koalicji i faktycznym rozpadzie – Republikanie) oraz rządzącej od 2023 r. koalicji nazywanej od daty zawiązania koalicją 15 października² (nazywanej głównie przez środowiska bliskie PiS koalicją 13 grudnia). Analizie zostaną poddane zarówno działania na polu prawnym oraz instytucjonalnym, a także rola jaką poszczególne okresy historyczne odgrywały w przekazie parlamentarnych partii politycznych na przykładzie analizy portalu Facebook.

Polityka historyczna – zarys problematyki

Zanim przejdziemy do podejmowanej tematyki, należy pokrótce nakreślić ramy teoretyczne opisywanego zagadnienia. Jest to niezbędne, gdyż w historiografii, zarówno polsko- jak i obcojęzycznej funkcjonują różne definicje polityki historycznej (ang. *historical policy*, niem. *Geschichtspolitik*) i nie każda z nich wpisuje się w podejmowaną problematykę. Współczesne ukształtowanie tego terminu sięga Christiana Meiera, który ukuł go z pejoratywnym zamiarem w 1986 r. podczas zachodnioniemieckiego „sporu historyków” [Historikerstreit]. Termin ten został podchwycony przez Heinricha Augusta Winklera, który dokonał rozróżnienia między apolityczną, wolną od ideologii „nauką historyczną” (*Geschichtswissenschaft*) a zideologizowaną „polityką historyczną” (*Geschichtspolitik*) (Schmid, 2009). Z czasem termin stał się popularny także poza Niemcami i jest wykorzystywany m.in. w Polsce, Rosji oraz na Ukrainie. W sferze anglojęzycznej większą popularnością cieszy się termin *politics of history*, ukuty w 1970 roku przez Howarda Zinna (Zinn, 1970) i jest obecnie powszechnie stosowany w pracach badaczy anglojęzycznych. Ponadto, szeroko wykorzystywane są pojęcia tj. polityka pamięci (*memory politics*), polityka pamięci (*politics of the past*) czy kultury pamiętania (*culture of remembering*), które skłaniają się ku odpolitycznieniu, oddolnemu i zdemokratyzowanemu charakterowi pamięci historycznej, akcentującego komemoratywność. Znaczenia tych pojęć dowodzi rezolucja Parlamentu Europejskiego z 17 stycznia 2024 r., w której postulowano by przy formowaniu „europejskiej świadomości historycznej” w ramach „europejskich polityk pamięci” posługiwać się pojęciem wymienionym wyżej, terminem kultury pamiętania (PE, 2024).

Przechodząc do sposobu definiowania polityki historycznej, należy podkreślić wspomnianą już mnogość funkcjonujących definicji. Patrząc holistycznie, można je z grubsza podzielić na dwie zasadnicze grupy – „węższe”, skupiające się na działaniach podejmowanych przez rząd, instytucje państwowe (tj. Instytut Pamięci Narodowej) oraz władze regionalne, oraz „szersze”, uwzględniające działania podejmowane przez opozycyjne ugrupowania polityczne, media czy oddolne działania podejmowane przez aktywistów czy organizacje pozarządowe.

Przechodząc do konkretnych przykładów. Beatrix Bouvier i Michael Schneider uznają politykę historyczną za „świadome wspieranie pamięci o konkretnych wydarzeniach, procesach i postaciach historycznych z politycznym zamiarem i w celach politycznych”

² Można dodać, że środowiska bliskie PiS preferują nazwę koalicja 13 grudnia, nawiązując do daty objęcia władzy przez rząd Donalda Tuska, jednocześnie starając się budzić skojarzenie z przypadającą tego dnia rocznicą rozpoczęcia stanu wojennego.

(Bouvier, Schneider, 2008). Edgar Wolfrum uznaje ją za „pole aktywności i polityki, na którym rozmaici polityczni aktorzy przypisują przeszłości konkretne interesy polityczne, a następnie walczą o ich akceptację wśród opinii publicznej”. Jako kreatorów polityki historycznej wskazuje elity opiniotwórcze (Deutungseliten) – polityków, dziennikarzy, intelektualistów i naukowców, których określa współtwórcami tzw. kultury historycznej (Wolfrum, 1999).

W Polsce termin polityka historyczna czerpie w swojej genezie z dyskursu niemieckiego i podziela jego podstawowe założenia. Dla przykładu, Anna Wolff-Powęska definiuje politykę historyczną jako „świadome działanie klasy politycznej mające na celu kształtowanie zakresu i charakteru zbiorowej pamięci historycznej”. Jej zdaniem prawo jej prowadzenia wymaga publicznej legitymizacji i w zasadniczym stopniu ogranicza się do działań klasy politycznej (Wolff-Powęska, 2007). Z kolei Katarzyna Kącka wskazuje, iż polityka historyczna jest działalnością instytucjonalną i zorganizowaną np. poprzez zagospodarowanie przestrzeni symbolicznej państwa (pomniki, uroczystości komemoratywne), działanie instytucji pamięci (IPN, muzea, archiwa), edukację (szkoły) oraz wymiar sprawiedliwości (rozliczenie z przeszłością) (Kącka i in., 2015). Krzysztof Ruchniewicz rozszerza ten katalog o kulturę popularną: filmy, seriale, muzykę, gry, odzież patriotyczną (Ruchniewicz, 2015).

Mając na względzie powyższe, na potrzeby niniejszego artykułu zostanie wykorzystana autorska definicja polityki historycznej, która jest rozumiana przez nas jako *działania podejmowane przez polityków, zarówno strony rządowej jak i opozycyjnej, nakierowane na kształtowanie określonego obrazu bądź zmianę postrzegania wydarzeń, procesów bądź postaci historycznych*.

Polityka historyczna Polski 2015–2025 – główne kierunki i działania instytucjonalne

Omawianie podejmowanej problematyki zaczniemy od działań podjętych na polu instytucjonalnym w latach 2015–2025. Objęcie władzy przez obóz tzw. Zjednoczonej Prawicy stanowiło ważną cezurę w prowadzeniu polityki historycznej, co zresztą zapowiadał już program wyborczy Prawa i Sprawiedliwości z 2014 r. Zarzucał on rządzącej ówczesnie Platformie Obywatelskiej, będącej w koalicji z Polskim Stronnictwem Ludowym, brak reakcji na niemiecki rewizjonizm historyczny, jednocześnie zapowiadając wzmocnienie Instytutu Pamięi Narodowej oraz promocję polskiego dziedzictwa kulturowego (PiS, 2014, s. 42, 140–143).

Po zwycięstwie w 2015 r. rząd Zjednoczonej Prawicy rozpoczął szeroko zakrojone zmiany w polskiej polityce historycznej, zarówno na polu instytucjonalnym, jak i promowanych narracji. W latach 2015–2023 powołano cały szereg instytucji, które w mniejszym lub większym stopniu odpowiadały za prowadzenie polityki historycznej. Wśród najważniejszych z nich można wskazać powołany w 2017 r. Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego (Instytut Pileckiego), funkcjonujący od 2020 r. Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego (Instytut Dmowskiego), a także działający od 2021 r. Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego (Instytut Karskiego).

Szukając punktu wspólnego dla wszystkich tych instytucji, co jest ważne także z punktu widzenia podejmowanej w niniejszym tekście problematyki, jest nim skupienie się na badaniu i promocji historii po 1918 r., co ma swoje miejsce w ustawowym umocowaniu tych instytucji. Zgodnie z artykułem 3 ustęp 1 ustawy z 2017 r. o Instytucie Pileckiego jego rolą „jest inicjowanie, podejmowanie i wspieranie działań mających na celu upamiętnienie i uhonorowanie osób żyjących, zmarłych lub zamordowanych, zasłużonych dla Narodu Polskiego, zarówno w kraju, jak i za granicą, w dziele pielęgnowania pamięci lub niesienia pomocy osobom narodowości polskiej lub obywatelom polskim innych narodowości będącym ofiarami zbrodni sowieckich, nazistowskich zbrodni niemieckich, zbrodni z pobudek nacjonalistycznych lub innych przestępstw stanowiących zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodni wojennych, w okresie od dnia **8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r.** [podkr. nasze]” (Dz. U. 2022.475).

Jeszcze węższy zakres chronologiczny przyjęto w zarządzeniu prezesa Rady Ministrów ustanawiającym Instytut Karskiego, gdyż, zgodnie z nim, jego zadaniem jest „inicjowanie oraz prowadzenie badań naukowych zmierzających do kompleksowego ustalenia i opisanie skutków **II wojny światowej** [podr. nasze] dla Rzeczypospolitej Polskiej, a także dla Europy Środkowo-Wschodniej” (Monitor Polski, 2021). Instytut realizował to zadanie wydając i promując trzynomowy raport dotyczący strat wojennych Polski zadanych przez hitlerowskie Niemcy (Raport, 2022).

Jedyną instytucją mogącą upamiętniać wydarzenia sprzed XX w. był formalnie Instytut Dmowskiego, choć z tej okazji korzystano sporadycznie, a najważniejsze działania tej instytucji przed 2023 r. obejmowały m.in. udział w obchodach stulecia wojny 1920 r.³

Poza wskazanymi wyżej instytucjami, należy wspomnieć o wciąż funkcjonującym Instytucie Pamięci Narodowej, który także przeszedł szereg zmian. W 2016 r. rozszerzono zakres chronologiczny objęty działaniami IPN, przesuwając datę wstępną z 1 września 1939 r. na 8 listopada 1917 r., a więc datę wybuchu rewolucji październikowej (Dzieje. pl, 2016). W 2018 r. parlament przyjął nowelizację ustawy o IPN dodając do niej artykuł penalizujący przypisywanie odpowiedzialności Polsce za zbrodnie III Rzeszy oraz zaprzeczanie zbrodni popełnionych przez ukraińskich nacjonalistów w latach 1925–1950. W wyniku powstałych kontrowersji przepisy te wycofano w 2019 r. (Starzewski, 2019). Spośród innych aktów prawnych związanych z polityką historyczną, warto wspomnieć o tzw. ustawach dekomunizacyjnej i dezubekizacyjnej z 2016 r. (Kowalczyk, 2019).

Pod kątem promowanych narracji, warto wskazać na rosnącą rolę Żołnierzy Wyklętych i poświęconego im święta obchodzonego 1 marca. Choć zostało ono ustanowione w 2011 r., to po 2015 r. jego rola w polityce historycznej zdecydowanie wzrosła. Wciąż znaczącą rolę odgrywał 1 sierpnia jako rocznica wybuchu powstania warszawskiego czy 1 września – rocznica wybuchu II wojny światowej. Analizując politykę historyczną lat 2015–2023 można zaobserwować bardzo ciekawe zjawisko występowania jednocześnie wszystkich trzech wariantów wzajemnego oddziaływania narracji *odgórných* (formułowanych przez instytucje państwowe) oraz *oddolnych* (tworzonych przez organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz pojedyncze osoby) sformułowanym w modelu zaproponowanym przez Dawida Gralika i Adriana Trzossa (Gralik, Trzoss, 2021, s. 74–76): przejmowania narracji powstałych oddolnie przez państwo (Żołnierze

³ Referaty pod adresem: https://www.youtube.com/playlist?list=PLjbVL_XsAuV9EAOoOMC-C4qbTT4LO75jRd.

Wyklęci), wzajemnej koegzystencji (powstanie warszawskie) oraz konfrontacji (kwestia stosunku wobec polityki ukraińskiej odnośnie upamiętnienia OUN/UPA).

Odnosząc się do wydarzeń sprzed 1918 r., warto zaznaczyć próbę wzmocnienia znaczenia tzw. chrztu Polski z 966 r., co było związane z przypadającą w 2016 r. tysiąc pięćdziesiątą rocznicą tego wydarzenia. W jej ramach miały miejsce oficjalne obchody państwowe obejmujące m.in. uroczyste posiedzenie Zgromadzenia Narodowego w Poznaniu, a także cały szereg inicjatyw lokalnych (Sejm, 2016). Przeprowadzono także badania wskazujące na dostrzeganie przez większość ankietowanych wpływu przyjęcia chrztu przez Mieszka I na historię Polski (CBOS, 2016). Działań w podobnej skali nie podjęto w odniesieniu do rocznicy innych wydarzeń sprzed 1918 r., np. przypadającej w 2023 r. sto sześćdziesiątej rocznicy powstania styczniowego, której obchody przyjęły postać szeregu wydarzeń lokalnych⁴.

Wraz z objęciem władzy przez rząd tworzony przez Koalicję Obywatelską, Trzecią Droge oraz Lewicę doszło do kolejnych zmian w obszarze polityki historycznej. W porównaniu z rządami Zjednoczonej Prawicy intensyfikacja działań w tym obszarze uległa osłabieniu, zarówno w obszarze intensyfikacji przekazu, jak i przeznaczanych środków (Gralik, Kartasiński, 2025). Cięcia objęły m.in. budżet IPN, z kolei w ramach grantów Ministerstwa Kultury przyznawanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy odrzucono szereg wniosków dotyczących działań na polu edukacji historycznej, m.in. wniosek o dofinansowanie koncertu poświęconego Witoldowi Pileckiemu, wystawy o Cyrylu Ratajskim czy upamiętnienia Żołnierzy Wyklętych (Muzeum Żołnierzy Wyklętych) (KPO dla kultury, 2025; Money.pl, 2024).

Nie można zapomnieć o znaczących przetasowaniach w obszarze instytucjonalnym. Instytut Dmowskiego został przekształcony w Instytut Myśli Politycznej im. Gabriela Narutowicza, a na jego czele stanął Adam Leszczyński, znany przede wszystkim jako jeden z głównych przedstawicieli tzw. zwrotu ludowego w polskiej historiografii (IDMN, 2024). Do podobnych zmian doszło w Instytucie Karskiego, w którym w styczniu 2024 r. zdymisjonowano władze oraz całą radę naukową. Dopiero w kwietniu 2025 r. decyzją premiera Donalda Tuska mianowano nowego dyrektora w postaci Bartosza Gondka (ISW, 2025). Do największych kontrowersji doszło w Instytucie Pileckiego, na którego czele stanął historyk i germanista Krzysztof Ruchniewicz. Nowy dyrektor rozpoczął zakrojoną na szeroką skalę przebudowę instytutu nadając mu charakter jednostki badawczej kosztem tzw. public history, a więc prezentowania historii w przestrzeni publicznej. Dużym echem odbiła się sprawa dymisji kierowniczk berlińskiej filii Instytutu Hanny Radziejowskiej, a także kontrowersje wokół faktycznego zawieszenia działalności przez filię w Nowym Jorku (Figurski, Słowik, 2025; Kozubal, 2025).

Za główne wydarzenie w zakresie polityki historycznej w latach 2023–2025 można uznać obchody tysiąclecia koronacji Bolesława Chrobrego i Mieszka II. Wzbudziły one jednak szereg kontrowersji poczynając od dość późnego ogłoszenia planu obchodów⁵ poprzez kwestie finansowe kończąc na uwzględnieniu w ramach oficjalnych obchodów tzw. hobby horsing, czyli biegania z głową konia na drewnianym kiju (Flieger, 2025a; tejże, 2025b; Szczepańska, 2025; Wieczorek, 2025).

⁴ Informacje na temat wydarzeń związanych z tą rocznicą są dostępne w Internecie pod adresem: <https://powstanie1863-64.pl>.

⁵ Zdaniem mediów prawniczych sama ich organizacja miała być odpowiedzią na Marsz 1000-lecia Królestwa Polskiego zorganizowany przez Prawo i Sprawiedliwość.

Wydarzenia sprzed 1918 r. w kalendarzu świąt państwowych i działaniach polskiego parlamentu

Niską rolę wydarzeń sprzed 1918 r. w polskiej polityce historycznej można dostrzec analizując kalendarz świąt państwowych odnoszących się do wydarzeń historycznych. Lista takowych świąt obejmuje szesnaście dni odnoszących się różnych wydarzeń historycznych. Spośród nich są jedynie dwa odnoszące się do podejmowanej tematyki. Są to Święto Narodowe Trzeciego Maja (rocznica uchwalenia konstytucji z 1791 r.) oraz ustanowione w 2019 r. Święto Chrztu Polski (obchodzone 14 kwietnia).

Podobnie sprawa wygląda w odniesieniu do patronatów roku ustanawianych przez Sejm zgodnie z artykułem 33a jego regulaminu (Sejm, 2022). W latach 2015–2025 na 71 patronatów jedynie 7 (a odejmując romantyzm polski, będący w istocie bardziej zjawiskiem a nie wydarzeniem – 6) odnosiło się do wydarzeń historycznych sprzed 1918 r. Były to: chrzest Polski (2016), koronacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej z 1717 r. (2017), konfederacja barska (2018), unia lubelska (2019), konstytucja 3 maja (2021), romantyzm polski (2022) oraz koronacja Bolesława Chrobrego i Mieszka II (2025).

Tytułem uzupełnienia warto dodać, że stosunkowo dużo patronatów poświęcono osobom żyjącym przed XX w., głównie ważnym postaciom z historii polskiej kultury (tj. Aleksander Fredro, Henryk Sienkiewicz) oraz społecznikom (np. Jadwiga Zamoyńska, św. Albert Chmielowski), choć nadal główną rolę odgrywały zarówno postacie, jak i wydarzenia z XX wieku.

Poza patronatami, innym sposobem upamiętnienia wydarzeń i postaci historycznych jest przyjęcie przez jedną z izb parlamentu (Sejm lub Senat) okolicznościowych uchwał odnoszących się do kwestii historycznych. Zgodnie z wynikami badań Bartłomieja Seclera, w kadencji 2015–2019, a więc pierwszej kadencji rządów Zjednoczonej Prawicy, doszło do znaczącego wzrostu liczby uchwał zarówno Sejmu, jak i Senatu dotyczących kwestii historycznych. W omawianym okresie było to odpowiednio 118 i 89 aktów prawnych. Dla porównania, we wcześniejszej kadencji (2011–2015) było to odpowiednio 76 i 39 uchwał (Secler, 2022, s. 85). Warto także zwrócić uwagę na przygotowane przez niego ogólne zestawienie dotyczące reprezentacji poszczególnych okresów historycznych w uchwałach podejmowanych przez obie izby polskiego parlamentu po 1989 r. Zgodnie z nim, postaciom i wydarzeniom sprzed 1918 r. poświęcono jedynie 20,09% uchwał Sejmu i 18,47% uchwał Senatu (Secler, 2022, s. 106).

Wydarzenia sprzed 1918 r. w przekazie partii politycznych na Facebooku

Znaczenie poszczególnych okresów historycznych w przekazach partii politycznych można także prześledzić poprzez analizę zawartości umieszczanej w mediach społecznościowych. Jest to o tyle reprezentatywne, że w ostatnich latach media społecznościowe, przede wszystkim Facebook oraz X (dawny Twitter) stały się jednym z głównych kanałów komunikacji klasy politycznej ze społeczeństwem. Ponadto, należy wskazać

na istotną rolę mediów społecznościowych w budowaniu wiedzy o przeszłości. Według badania z 2019 r. prawie 52% respondentów wskazało Facebook jako źródło wiedzy historycznej (Werner, Gralik, Trzoss, 2019, s. 221).

W ramach naszych badań przygotowaliśmy bazę danych zawierającą wpisy opublikowane na profilach partii politycznych w trakcie trwania IX kadencji Sejmu (2019–2023) zawierające treści o tematyce historycznej. Sama baza danych jest publicznie dostępna za pośrednictwem Bazy Wiedzy UAM (zob. Gralik i in., 2025). Badania z jej wykorzystaniem zostały przeprowadzone zgodnie z metodą KDD (Knowledge discovery in databases) (Fayyad, Haussler, Stolorz, 1996).

W zestawieniu uwzględniono te partie, które wprowadziły swoich przedstawicieli do Sejmu w wyniku wyborów parlamentarnych w 2019 r. W przypadku, gdy kilka partii startowało z jednej listy uwzględniano zarówno profile poszczególnych partii, jak i koalicji/grupy politycznej. Były to następujące profile (w kolejności alfabetycznej):

- Inicjatywa Polska,
- Koalicja Obywatelska,
- Konfederacja,
- Konfederacja Korony Polskiej,
- Lewica,
- Nowa Nadzieja (do 2022 r. nosząca nazwę Koalicja/Konfederacja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja),
- Nowoczesna,
- Platforma Obywatelska,
- Polskie Stronnictwo Ludowe,
- Porozumienie,
- Prawo i Sprawiedliwość,
- Razem,
- Ruch Narodowy,
- Suwerenna Polska (do 2023 r. – Solidarna Polska),
- Zieloni.

Łącznie na łamach wszystkich tych profili zamieszczono 855 postów, które zakwalifikowano jako zawierające treści o tematyce historycznej. Uwzględniono posty mające formę tekstową, graficzną, filmową oraz łączące te formy. Każdemu z postów nadano kategorie jakościowe (tagi). Były one następujące: partia, sytuacja partii (podział na partie rządzące oraz opozycyjne), typ partii (podział pod kątem światopoglądowym – lewica, centrolewica, centrum, centroprawica, prawica), data zamieszczenia, okazja z powodu której zamieszczono post (rocznica, święto państwowe, upamiętnienie postaci/wydarzenia historycznego, akcja w ramach polityki historycznej danej partii, inne), podmiot (kogo/czego dotyczył post), kategoria (historia polityczna/wojskowości/społeczna/kulturowa/gospodarcza), czas (epoka historyczna, której dotyczy post), stosunek partii wobec opisywanego wydarzenia (pozytywny, negatywny, neutralny) oraz link do posta.

W związku z podejmowaną tematyką, skupimy się na reprezentacji poszczególnych okresów historycznych w ramach treści zamieszczanych przez analizowane profile. Tabela 1 pokazuje, że, zdecydowana większość postów została poświęcona postaciom oraz wydarzeniom z XX wieku.

Tabela 1

Reprezentacja okresów historycznych w postach na profilach parlamentarnych partii politycznych w kadencji 2019–2023 – zestawienie zbiorcze

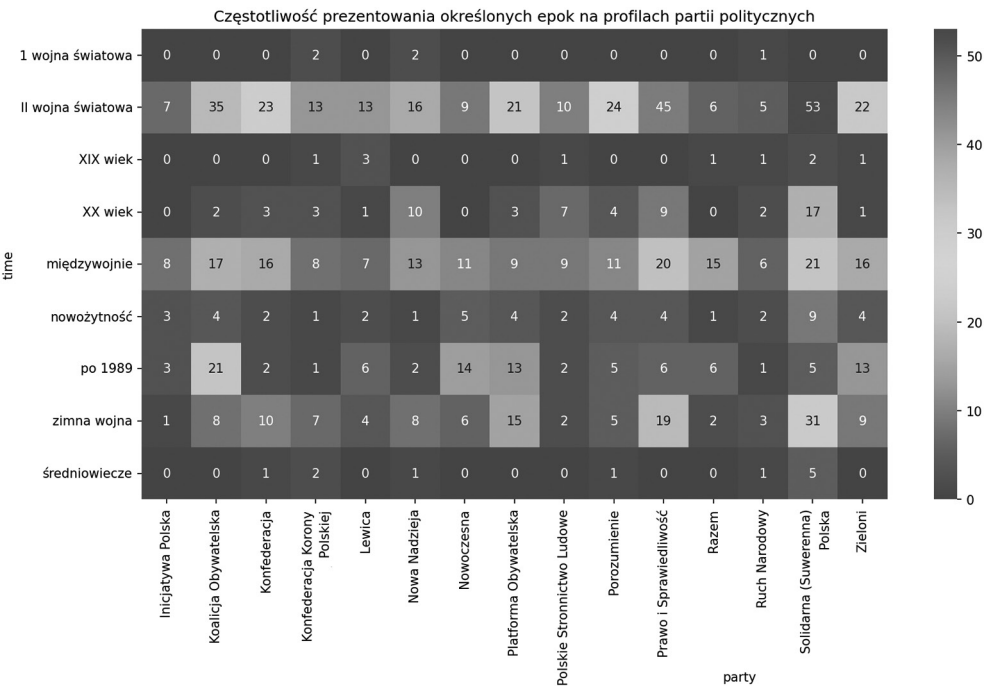
Okres historyczny	Liczba postów
Średniowiecze	11
Nowożytność	48
XIX wiek	10
I wojna światowa	5
Międzywojnie	187
II wojna światowa	302
Zimna wojna	130
Po 1989 r.	100
XX wiek*	62

* Dotyczy wydarzeń dziejących się w trakcie więcej niż jednego okresu historycznego dziejącego się w XX wieku oraz postów dotyczących postaci historycznych z XX wieku.

Źródło: Opracowanie własne.

Podobne konkluzje wyłaniają się z analizy liczby wpisów uwzględniającej, poza podziałem na okresy historyczne, także podział na poszczególne partie. Szczegółowe zestawienie prezentuje wykres 1.

Wykres 1. Reprezentacja okresów historycznych w postach na profilach parlamentarnych partii politycznych w kadencji 2019–2023 z podziałem na partie

Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzone badania wskazują na dysproporcje między liczbą postów zamieszczonych przez poszczególne partie. Szczegółowe zestawienie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2

**Posty o tematyce historycznej na profilach parlamentarnych
partii politycznych w kadencji 2019–2023**

Profil	Liczba postów
Inicjatywa Polska	22
Koalicja Obywatelska	87
Konfederacja	57
Konfederacja Korony Polskiej	38
Lewica	36
Nowa Nadzieja	53
Nowoczesna	45
Platforma Obywatelska	65
Polskie Stronnictwo Ludowe	33
Porozumienie	54
Prawo i Sprawiedliwość	103
Razem	31
Ruch Narodowy	22
Solidarna (Suwerenna) Polska	143
Zieloni	66

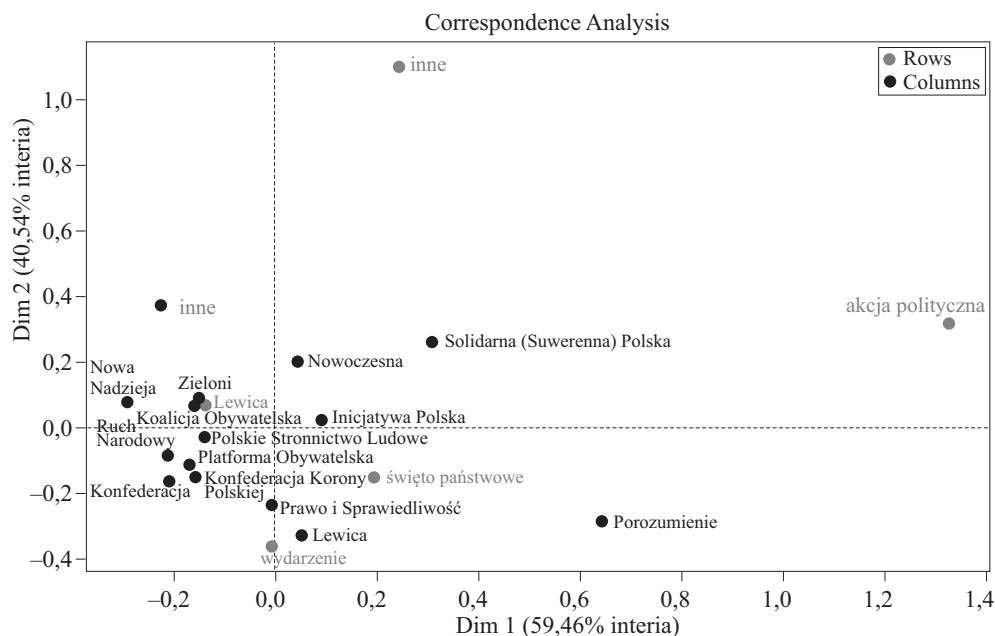
Źródło: Opracowanie własne.

Jak widać, zdecydowanie najbardziej aktywne były profile związane z ówczesnym obozem rządzącym – Prawo i Sprawiedliwość oraz Solidarna (Suwerenna) Polska jako jedyne przekroczyły liczbę stu postów. Całość obozu Zjednoczonej Prawicy zamieściła ponad 30% treści stanowiąc jedynie 20% profili (a od momentu wyjścia Porozumienia z koalicji rządzącej w 2021 r. – 13%). Pod względem światopoglądowym, dodając do obozu rządzącego treści zamieszczane przez opozycję pravicową (partie składające się na Konfederację), otrzymujemy wynik powyżej 50% zamieszczonych treści, choć należy tu nadmienić, że wyniki w tym zakresie wypacza fakt zablokowania profilu Konfederacji na Facebooku, który wykazywał się sporą aktywnością, w okresie styczeń 2022–czerwiec 2023 r. (Olejarczyk, 2023). Zestawienie to pokrywa się z wynikami badań pokazujących dominację prawicy w zakresie prezentacji treści o tematyce historycznej kreowanych przez środowiska okołopolityczne na platformie YouTube (Werner, Trzoss, Gralik, 2020, s. 125).

Dla dokładniejszego zbadania powyższych zależności przeprowadziliśmy analizę korespondencji między danymi dotyczącymi okazji zamieszczania postów a publikującymi je profilami (wyniki zamieszczona na wykresie 2) oraz analogiczną analizę korespondencji między prezentowanym okresem historycznym a profilem (wykres 3).

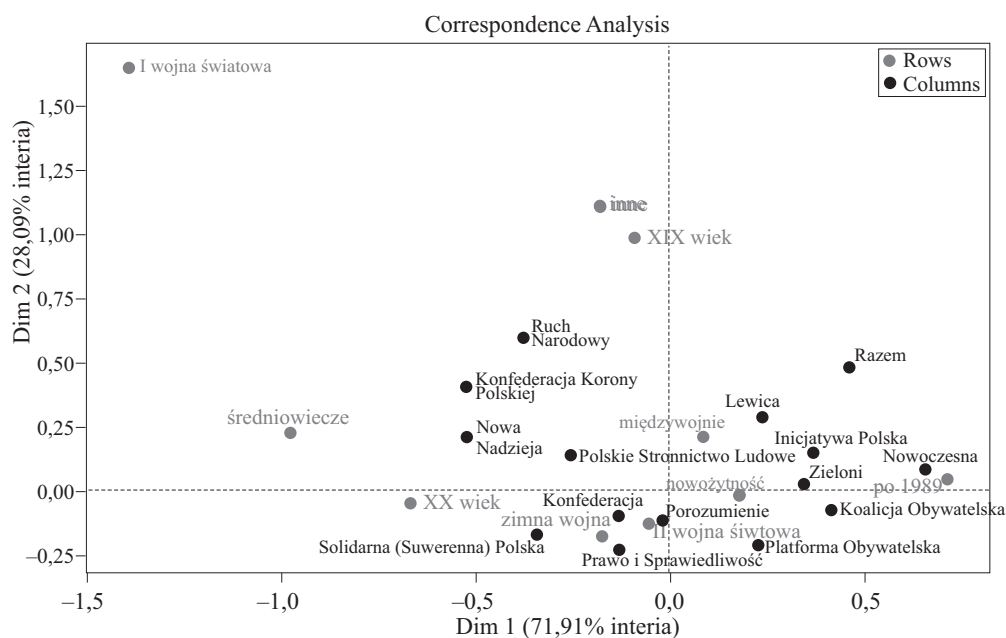
Analiza korespondencji (Correspondence Analysis, CA) została wprowadzona przez Jeana-Paula Benzéciego jako metoda eksploracji tabel kontyngencji, umożliwiającą wizualizację relacji między kategoriami zmiennych jakościowych. Jej pierwsze zastosowania dotyczyły analizy językowej i klasyfikacji tekstów greckich na podstawie częstotliwości występowania wyrazów funkcyjnych, co pozwalało na wydobywanie ukrytych struktur semantycznych (Benzécri, 1977, s. 125–142; Benzécri, 1991, s. 61–86). Metoda ta, opar-

Wykres 2. Analiza korespondencji między okolicznością publikacji postów a zamieszczającymi je partiami

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 3. Analiza korespondencji między prezentowanym okresem historycznym a profilem

Źródło: Opracowanie własne.

ta na dekompozycji macierzy chi-kwadrat, odwzorowuje dane w przestrzeni czynnikowej, umożliwiając intuicyjną interpretację podobieństw i różnic.

W naukach społecznych CA szybko znalazła zastosowanie w badaniach opinii, preferencji wyborczych czy socjologii kultury, gdzie ujawniała ukryte wymiary struktur społecznych (Bourdieu, 1984). W archeologii wykorzystywano ją do analizy zestawień typologicznych artefaktów, zwłaszcza ceramiki i materiału grobowego, co pozwalało rekonstruować praktyki społeczne i procesy kulturowe (Shennan, 1997). W socjologii empirycznej CA stosowano w analizach macierzy odpowiedzi ankietowych i relacji między kategoriami społecznymi (Greenacre, 2007).

W polskim kontekście badań nad mediami, Wiktor Werner i współautorzy zastosowali CA w artykule *Kobiety w cyfrowych strumieniach dziejów. Tematyka kobieca na polskich kanałach historycznych portalu YouTube*, analizując 551 filmów z YouTube i badając obecność reprezentacji kobiet w przekazie medialnym poprzez analizę korespondencji (Werner i in., 2023, s. 409–435).

W naszych badaniach analiza korespondencji pokazuje w jaki sposób określone cechy przekazu medialnego (okazja jego umieszczenia, omawiany okres historyczny) korespondują z autorem przekazu (partią polityczną). Na zamieszczonych poniżej wykresach możemy zaobserwować grupowanie się właściwości z autorami przekazu – odległość fizyczna na wykresie oddaje stopień korelacji statystycznej.

Zgodnie z wynikami powyższej analizy, zdecydowana większość partii opublikowała swoje posty w związku z rocznicą dotyczącą postaci lub wydarzenia historycznego, a także w związku ze świętami państwowymi związanymi z historią. Warto zaznaczyć, że w całej bazie danych okoliczności zamieszczenia postów inne niż rocznica bądź święto państwowe występują stosunkowo rzadko. Najczęściej są to upamiętnienia wydarzeń niezwiązane stricte z rocznicami bądź świętami państwowymi, niekiedy wpisujące się w cykliczne wydarzenia międzynarodowe (np. Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu). Posty zakwalifikowane jako *akcja polityczna*, związane z wykorzystywaniem historii wprost do bieżącej aktywności politycznej, pojawiły się wyłącznie na profilu Solidarnej (Suwerennej) Polski w związku z podejmowaniem przez nią problematyki uzyskania reparacji od Niemiec za straty z okresu II wojny światowej. Tym samym wyniki pokazują, że duża część aktywności w zakresie narracji historycznych, niezależnie od epoki, której dotyczy wpis, skupia się na rocznicach oraz świętach państwowych i rzadko wychodzi poza nie.

W świetle powyższego, a także omówionego wyżej kalendarza świąt państwowych, nie dziwi słaby udział postów związanych z historią sprzed 1918 r. Analizując ich treść, można zauważyć, że dużą ich część stanowią proste informacje (często w formie dedykowanych grafik) informujących o rocznicach bądź świętach państwowych. Niekiedy jest to uzupełniane przez informacje dotyczące uczestnictwa przedstawicieli partii w oficjalnych obchodach danych wydarzeń. Posty z dłuższymi tekstami znajdują się w mniejszości, przy czym można odnotować, że nierzadko formułują one narracje zgodne z profilem ideowym poszczególnych partii. Dotyczy to także części postów funkcjonujących pod postacią grafik.

Niektóre epoki, jak średniowiecze czy XIX w., są niemalże nieobecne w formułowanym przekazie. Źródeł tego stanu rzeczy można upatrywać w trudności w odniesieniu się do wydarzeń z dawnej historii Polski. Dotyczy to w szczególności partii centrole-

wicowych i lewicowych, które mają problem w odnalezieniu w tych epokach punktu odniesienia możliwego do pogodzenia z prezentowanym światopoglądem. Pokazuje to przykład wpisu dotyczącego Konstytucji 3 maja zamieszczonego na profilu Lewicy. Na grafice, stanowiącej jeden z elementów posta, możemy przeczytać, że konstytucja z 1791 r. stanowiła „Pierwszy krok w kierunku zrównania praw wszystkich obywateli i próbę położenia tamy nieograniczonej samowoli magnatów i szlachty dla wzmocnienia państwa polskiego” (Lewica, 2021). Trudno jednoznacznie zgodzić się z tą opinią biorąc pod uwagę fakt pozbawienia praw wyborczych biedniejszej części szlachty, tzw. gołoty, zagwarantowania przywilejów szlacheckich, utrzymania poddaństwa chłopów czy wprowadzenie monarchii dziedzicznej. Dlatego też nie dziwi, że Lewica odnosi się, poza Konstytucją 3 maja (co jest związane z faktem, iż jest to ważne święto państwowe), przede wszystkim do wydarzeń z historii ruchów lewicowych (powstałych w XIX w.), np. rocznicy rewolucji 1905 r. (zob. Lewica, 2020).

Podobne zjawisko możemy zaobserwować na profilach partii z drugiej strony sceny politycznej. Dla przykładu, autor postu na profilu Konfederacji Korony Polskiej dotyczącego pierwszej bitwy pod Chocimiem z 1621 r. napisał, iż „Zwycięstwo Rzeczypospolitej [...] ocaliło nas od klęski na skalę państwową, a wraz z nami ocaliło ówczesny świat od muzułmańskiego podboju” (Konfederacja Korony Polskiej, 2022). Wpisuje się to w narrację tej partii, która sprzeciwia się napływowi do Polski migrantów z krajów muzułmańskich. Z kolei w poście dotyczącym Święta Chrztu Polski na profilu Solidarnej (Suwerennej) Polski możemy przeczytać, że „Akt przyjęcia chrztu polski uważa się za symboliczny początek państwa polskiego oraz Kościoła Katolickiego w Polsce” (Suwerenna Polska, 2021). Warto zresztą wspomnieć, że w przypadku partii centroprawicowych oraz prawicowych można zaobserwować szerszy wachlarz obecnych epok, m.in. obecność średniowiecza. Odnosi się to głównie do wspomianej wyżej rocznicy chrztu Polski oraz rocznicy bitwy pod Grunwaldem z 1410 r.

Niekiedy publikowane posty korespondują z innymi treściami zamieszczanymi w mediach społecznościowych przez członków poszczególnych partii. Odnosi się to nie tyle do faktu udostępniania poszczególnych wpisów, ale wpisywania się w szersze ramy kreowanych narracji. Przykładem jest grafika z 2023 r. zamieszczona na profilu Konfederacji Korony Polskiej dotycząca rocznicy wybuchu powstania styczniowego. Jeden z napisów głosi „Chwała bohaterom, hańba prowokatorom!”, co jednoznacznie odnosi się do filmu opublikowanego dwa lata wcześniej przez lidera tej partii, Grzegorza Brauna, w którym twierdzi, że wybuch walk w 1863 r. został sprowokowany przez siły zewnętrzne, m.in. mocarstwa zachodnie, międzynarodową masonerię oraz Żydów (Braun, 2021).

Podsumowanie

Prezentowane wyżej wyniki badań pokazują, że wydarzenia sprzed 1918 r., czy też szerzej – historia Polski sprzed 1918 r. – ma marginalne znaczenie w polityce historycznej prowadzonej przez polskie państwo oraz parlamentarne partie polityczne. Na kanwie instytucjonalnej na chwilę obecną nie istnieje żadna państwowa instytucja poświęcona badaniom lub promocji dawnej historii Polski porównywalna skalą i budżetem z Instytutem Pamięci Narodowej lub Instytutem Pileckiego, zaś obchody rocznic odnoszą-

cych się do tych wydarzeń są zazwyczaj skromniejsze niż wydarzeń mających miejsce w XX w., zwłaszcza w okresie międzywojennym i drugiej wojny światowej.

Jest to tym bardziej zaskakujące, że w polskiej przestrzeni publicznej istnieje zainteresowanie treściami dotyczącymi dawnej historii Polski. Pokazują to wyniki oglądalności treści o tematyce historycznej na YouTube, gdzie filmy dotyczące historii nowożytnej posiadają znacznie większy udział w wyświetleniach niż ogólnej liczby filmów (odpowiednio 12,8 i 5,3%) (Werner, Trzoss, Gralik, 2020, s. 135). Potwierdzają to także rezultaty ankiety przeprowadzonej na zlecenie Instytutu Pamięi Narodowej, gdzie wśród postaci, na temat których respondenci chcieliby poszerzyć swoją wiedzę znaleźli się m.in. Mieszko I, Jan III Sobieski czy Tadeusz Kościuszko (Malicki, Wilk, Żuk, 2023, s. 35). Tym samym zapotrzebowanie na tego typu treści realizowane są przez twórców oddolnych, zarówno twórców dzieł kultury, rekonstruktorów, jak i kreatorów treści w mediach społecznościowych.

W dobie rosnącej polaryzacji polskiego społeczeństwa zasadne jest postawienie tezy, że większy udział epok dawnych w polskiej polityce historycznej, zarówno na użytek wewnętrzny (krajowy), jak i zewnętrzny (zagraniczny), byłby zasadnym działaniem. Istnieje wiele potencjalnych narracji możliwych do propagowania zarówno wzmacniających świadomość historyczną, jak i budujących podstawy dla relacji z większością sąsiadów Polski. Do tego jednak potrzebna jest wola polityczna, której nie widać w polskiej klasie politycznej. Ograniczone obchody tysiąclecia koronacji Bolesława Chrobrego i Mieszka II pokazują, że polskim politykom, zwłaszcza z ugrupowań na lewo od centrum, trudno zbudować spójne narracje odnoszące się do innych okresów historycznych niż XX w.

Bibliografia

- Benzécri J.-P. (1977), *El análisis de correspondencias*, „Cahiers de l'analyse des données”, nr 2(2), s. 125–142.
- Benzécri J.-P. (1991), *Typologie de textes grecs d'après les occurrences des formes des mots outils*, „Cahiers de l'analyse des données”, nr 16(1), s. 61–86.
- Bourdieu P. (1984), *Distinction. A Social Critique of the Judgement of Taste*, Cambridge.
- Bouvier B., Schneider M. (2008), *Geschichtspolitik und demokratische Kultur: Bilanz und Perspektiven*, Bonn.
- Braun G. (2021), *Kto nam zrobił powstanie styczniowe? Prawdziwi sprawcy są inni niż myślisz*, YouTube.com, 22 stycznia 2021, https://www.youtube.com/watch?v=1cKap_TUnX4, 29.08.2025.
- CBOS (2016), *Komunikat z badań nr 56/2016*, Warszawa.
- Dzieje.pl (2016), *Rada IPN: projekt noweli ustawy o IPN ogranicza jego niezależność*, <https://dzieje.pl/aktualnosci/rada-ipn-projekt-noweli-ustawy-o-ipn-ogranicza-jego-niezaleznosc>, 10.08.2025.
- European Parliament resolution of 17 January 2024 on European historical consciousness, European Parliament, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0030_EN.html, 20.08.2025.
- Fayyad U. M., Haussler D., Stolorz P. E. (1996), *KDD for Science Data Analysis: Issues and Examples*, w: *KDD '96: Proceedings of the Second International Conference on Knowledge Discovery and Data Mining*.
- Figurski P., Słowik P. (2025), *Ujawniamy. Rządowy wyciek i odwet na sygnalistce. Afera w Instytucie Pileckiego*, Rp.pl, <https://wiadomosci.wp.pl/ujawniamy-rzadowy-wyciek-i-odwet-na-sygnalistce-afere-w-instytucie-pileckiego-7189460703455840a>, 20.08.2025.

- Flieger E. (2025), *Hobby horsing na 1000. rocznicę koronacji Bolesława Chrobrego. Państwo konia na patyku*, Rp.pl, <https://www.rp.pl/opinie-polityczno-spoeczne/art42162041-estera-flieger-hobby-horsing-na-1000-rocznice-koronacji-boleslawa-chrobrego-panstwo-konia-na-patyku>, 1.08.2025.
- Flieger E. (2025), *Tysiąclecie koronacji Chrobrego. Socjolog: „Premier Tusk poczuł, że nie wypada nie zrobić”*, Rp.pl, <https://www.rp.pl/polityka/art42107751-tysiaclecie-koronacji-chrobrego-socjolog-premier-tusk-poczul-ze-nie-wypada-nic-nie-zrobic>, 2.08.2025.
- Gralik D., Kartasiński K. (2025), *Błędy polskiej polityki historycznej*, 14 marca 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=1F3a7wUSysk>, 20.08.2025.
- Gralik D., Lorek M., Marzec R., Okupniczak N., Wojciechowski W. (2025), *Wpisy o tematyce historycznej na profilach polskich partii politycznych na Facebooku w latach 2019–2023*, <https://researchportal.amu.edu.pl/info/report/UAM303c9537489046b5b2781c3a7f498d70/>, 28.08.2025.
- Gralik D., Trzoss A. (2021), *Świadomość historyczna w mediach społecznościowych. Case study polskiej polityki historycznej*, „Historyka. Studia metodologiczne”, t. 51.
- Greenacre M. (2007), *Correspondence Analysis in Practice*, Boca Raton.
- IDMN (2024), *IDMN kończy swoją działalność. Powstaje nowa instytucja kultury – Instytut Myśli Politycznej im. Gabriela Narutowicza*, 19 czerwca 2024, <https://idmn.pl/aktualnosci/idmn-konczy-swoja-dzialalnosc-powstaje-nowa-instytucja-kultury-instytut-mysli-politycznej-im-gabriela-narutowicza/>, 6.08.2025.
- Instytut Strat Wojennych (2022), *Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945*, t. 1–3, Warszawa.
- ISW (2025), *Władze | Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego w Warszawie*, <https://instytutstratwojennych.pl/strona/114-wladze>, 7.08.2025.
- Kącka K., Piechowiak-Lamparska J., Ratke-Majewska A. (2015), *Narracje pamięci. Między polityką a historią*, Toruń.
- Konfederacja Korony Polskiej, Facebook.com, 10 października 2022, <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=581951563617609&set=pb.100054083116450.-2207520000&type=3>, 29.08.2025.
- Kowalczyk M. (2019), *Polska polityka historyczna w ustawach dekomunizacyjnych i dezubekizacyjnych*, „Sensus Historiae”, vol. XXXVI (2019/3).
- Kozubal M. (2025), *Oddział Instytutu Pileckiego w Nowym Jorku wpadł w pułapkę. Skarbonka bez dna*, Rp.pl, <https://www.rp.pl/polityka/art42661271-oddzial-instytutu-pileckiego-w-nowym-jorku-wpadl-w-pulapke-skarbonka-bez-dna>, 19.08.2025.
- KPO dla kultury (2025), *GRANTY Lista rankingowa*, <https://kpodlakultury.pl/granty-lista-rankingowa/>, 10.08.2025.
- Lewica, Facebook.com, 3 grudnia 2020, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=3610824365648555&set=a.139210842809942>, 29.08.2025.
- Lewica, Facebook.com, 3 maja 2021, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=4024187334312254&set=a.139210842809942>, 29.08.2025.
- Malicki K., Wilk S., Żuk I. (2023), *Edukacja dla pamięci. Przekaz wiedzy historycznej w kontekście postaw Polaków wobec ich przeszłości*, Warszawa.
- Money.pl (2024), *Oszczędności w budżecie. Cięcia w IPN oraz KRRiT*, <https://www.money.pl/gospodarka/oszczednosci-w-budzecie-ciecica-w-ipn-oraz-krrit-6985685729618592a.html>, 11.08.2025.
- Monitor Polski, poz. 1126, Warszawa, 3 grudnia 2021 r.
- Olejarczyk P. (2023), *Facebook zdejmuję bana z Konfederacji. Partia: a co z TVP?*, <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/konfederacja-facebook-zdejmuje-bana-z-konfederacji/9zwwv5t>, 29.08.2025.
- Program Prawa i Sprawiedliwości 2014*, Warszawa.
- Ruchniewicz K. (2018), *Polityka Historyczna*, w: *Historia w przestrzeni publicznej*, red. J. Wojdon, Warszawa.

- Schmid H. (2009), *Vom publizistischen Kampfbegriff zum Forschungskonzept. Zur Historisierung der Kategorie „Geschichtspolitik“*, w: *Geschichtspolitik und kollektives Gedächtnis. Erinnerungskulturen in Theorie und Praxis*, red. H. Schmid, Göttingen.
- Secler B. (2022), *Uchwały rocznicowe Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. O ich miejscu i roli w polskiej polityce pamięci po 1989 roku*, Poznań.
- Sejm (2015), *Uroczyste Zgromadzenie Narodowe z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski i początków Państwa Polskiego – historyczne obrady w Poznaniu*, 15 kwietnia 2016, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/komunikat.xsp?documentId=86CB4601CFE11D1FC1257F960048D028,5.08.2025>.
- Sejm (2022), *Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, <https://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/regsejm.htm>, 3.08.2025.
- Shennan S. (1997), *Quantifying Archaeology*, Edinburgh.
- Starzewski Ł. (2019), *TK: przepisy ustawy o IPN o „ukraińskich nacjonalistach” – niekonstytucyjne*, BIP RPO, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/tk-przepisy-ustawy-o-ipn-o-%E2%80%99Eukrajskich-nacjonalistach%E2%80%9D-niekonstytucyjne>, 9.08.2025.
- Suwerenna Polska, Facebook.com, 14 kwietnia 2021, <https://www.facebook.com/SuwerennaPolskaPL/posts/pfbid0m9uzX1fnzRhpVrfp5RcEHZcFZG2CJw1XJEs2QGUVFSeJkHUJPQuhh3LjkjTaL8Qpl?rldid=S2bGNw1ldp0LoBu4#,29.08.2025>.
- Szczepańska A. (2025), *Cisza nad milenium Korony, czyli po co nam Polska*, Historia Do Rzeczy, <https://historia.dorzeczy.pl/sredniowiecze/708843/w-1000-rocznice-koronacji-chrobrego-po-co-nam-w-ogole-polska.html>, 3.08.2025.
- Ustawa z dnia 9 listopada 2017 r. o Instytucie Solidarności i Męstwa imienia Witolda Pileckiego, Lex.pl, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/institut-solidarnosci-i-mestwa-imienia-witolda-pileckiego-18662668>, 10.08.2025.
- Werner W., Gralik D., Trzoss A. (2020), *Media społecznościowe a funkcjonowanie wiedzy historycznej w Polsce. Raport z badań*, „Przegląd Archiwalno-Historyczny”, t. VI.
- Werner W., Sypniewska N., Szymczak Z., Stachura M., Strykowski A., Staszak B., Trzoss A., Kleist C. (2023), *Kobiety w cyfrowych strumieniach dziejów. Tematyka kobieca na polskich kanałach historycznych portalu YouTube*, „Historyka. Studia Metodologiczne”, t. 53, s. 409–435.
- Werner W., Trzoss A., Gralik D. (2020), *Historia i YouTube. Narracja historyczna w dobie Web 2.0*, „Nauka”, nr 3.
- Wieczorek A. (2025), *Kontrowersje wokół pikniku 1000-lecia. Media o zaufanej firmie PO*, WP.pl, <https://wiadomosci.wp.pl/kontrowersje-wokol-pikniku-1000-lecia-media-o-zaufanej-firmie-po-7145909444492256a>, 19.08.2025.
- Wolff-Powęska A. (2007), *Polskie spory o historię i pamięć. Polityka historyczna*, „Przegląd Zachodni”, nr 1.
- Wolfrum E. (1999), *Geschichtspolitik in der Bundesrepublik Deutschland. 1949–1989. Phasen und Kontroversen*, w: *Umkämpfte Vergangenheit. Geschichtsbilder, Erinnerung und Vergangenheitspolitik im internationalen Vergleich*, red. P. Bock, E. Wolfrum, Göttingen.
- Zinn H. (1970), *The Politics of History*, Boston.

Forgotten Anniversaries? Commemorating Events Prior to 1918 in Polish Historical Policy Between 2015 and 2025

Summary

The article focuses on the place of events prior to 1918 in Polish historical policy in the years 2015–2025. The research analysed the actions taken by the Polish state and parliamentary political

parties to commemorate events from Poland's ancient history, placing them in the broader context of historical policies pursued during the period in question. An important element is the analysis of a database containing historical entries published on profiles of parties on Facebook between 2019 and 2023. The research showed that events prior to 1918 have a little significance in the institutional and legal spheres, as well as in the narratives created through social media.

Key words: history, historical policy, historical anniversaries, Poland, Facebook

Wkład autorów (Author Contributions)

Konceptualizacja (Conceptualization): Dawid Gralik, Wiktor Werner, Mateusz Lorek, Rafał Marzec, Nikodem Okupniczak, Wiktor Wojciechowski

Zestawienie danych (Data curation): Dawid Gralik, Wiktor Werner, Mateusz Lorek, Rafał Marzec, Nikodem Okupniczak, Wiktor Wojciechowski

Analiza formalna (Formal analysis): Dawid Gralik, Wiktor Werner, Mateusz Lorek, Rafał Marzec, Nikodem Okupniczak, Wiktor Wojciechowski

Piśmiennictwo – oryginalny projekt (Writing – original draft): Dawid Gralik, Wiktor Werner, Mateusz Lorek, Rafał Marzec, Nikodem Okupniczak, Wiktor Wojciechowski

Piśmiennictwo – sprawdzenie i edytowanie (Writing – review & editing): Dawid Gralik, Wiktor Werner, Mateusz Lorek, Rafał Marzec, Nikodem Okupniczak, Wiktor Wojciechowski

Sprzeczne interesy: Autorzy oświadczyli, że nie istnieją żadne sprzeczne interesy.

(Competing interests: The authors have declared that no competing interests exist)